

## Sofokles: FILOKTET, 409/408 pr.

- Na otok Lamnos prideta Ojdip in Ajhilov sin Neoptolem. O mu naroča, kako naj z zvijačo pregovori Filokteta, da pojde z njimi na barko in pred Trojo, kajti le on s svojim lokom jim lahko prinese zmago; N sreča F, ta toži nad svojo bolečino v nogi in zapuščenostjo; vsem, ki se slučajno ustavijo na otoku, se smili, toda nihče ga noče vzeti s seboj na ladjo in ga odpeljati v domovino; N mu obljubi, da ga bo vzel s seboj, F je srečen, zaupa mu, zato mu dovoli, da prime lok; gresta proti ladji, F želi svoj lok nazaj, toda N mu ga ne da; prikaže se Odisej in zvijača se razkrije; F je razočaran nad N, noče z njimi na ladjo, raje bo ostal na otoku in počakal na smrt; N ima slabo vest, ker ga je hotel prelisčiti, gre nazaj in mu vrne lok; skuša ga prepričati, da gre z njim na ladjo in pomaga rešiti Trojo, vendar F tega noče, dokler se ne pojavi Herakles in jima pove, da bo Troja osvojena samo z njuno pomočjo; takrat F privoli in gre z N na ladjo
- Filoktet omenjen že v Iliadi (da je na otoku Lemnosu, ker ga je pičila kača, da je bil odličen lokostrelec, imel 7 ladij, na vsaki 50 veslačev, dobrih lokostrelcev; Argejci so se spomnili nanj) in Odiseji (da se je s trojanskega pohoda srečno vrnil domov)
- zgodba o Filoktetu: prijatelj grškega Ahila, odličen lokostrelec; Herakles mu tik pred smrtjo podari lok, ki ga je prejel od Apolona, boga lokostrelstva; grško ladjevje pluje proti Troji, ustavijo se na otoku, kjer se nimfa Hriza zaljubi v F, on jo zavrne, zato ona pošlje nanj hidro-kačo, da ga piči; rana se zagnoji, grozno smrdi, zato ga junaki pustijo na Lemnosu in sami odplujejo proti Troji; trojanska vojna se odvija že 9 let, v grško ujetništvo pride Helenos, sin Priama, ki je videc; napove, da vojne ne bo mogoče dobiti brez Heraklovega loka; grško poveljstvo določi Odiseja, da odpluje na Lemnos in privede Filokteta z lokom (zlepa ali zgrda, z zvijačo ali s silo)
- tu se začne drama; N se sprva naloga upira, nato se pokori vojaškemu ukazu in tudi želji po slavi; vse gre kot po maslu, ko F dobi bolezenski napad; N to tako pretrese, da se mu upre naloga, F razkrije resnico, odloči se, da bo F res odpeljal domov, kot si želi in kot mu je obljubil; v bistvu O' plan propade, vendar je moral dramatik upoštevati izročilo, torej v dogajanje poseže deus ex machina – na ploščadi se pojavi F' božanski zaščitnik Herakles, ki mu ukaže, naj gre prostovoljno pred Trojo, naj pozabi vse zamere in naj tako prispeva k zmagi
- podobnost z Antigono:
- vprašanje državljanske : vojaški pokorščini
- ali ne obstajajo poleg trenutno veljavnih zakonov še neki višji, nenapisani zakoni
- osrednji junak je bolj N, saj se dvomi in dileme odvijajo v njem
- tema: vera v nepokvarjeno jedro mladega moža; pokvarjeni strategji, ki za dosego ciljev ne izbirajo sredstev, mladi vojščaki, ki se skušajo dokazati, za domovino bi dali svoje Ž, hkrati pa se zavedajo, da vojaška pokorščina ni vse